

บทที่ 1

บทนำ

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

บทบาทของสื่อมวลชนนอกจากการทำหน้าที่ในการรายงานข่าว ให้ข้อมูลข่าวสาร ให้การศึกษา เป็นเวทีแลกเปลี่ยน และหน้าที่อื่นๆ แล้ว สื่อยังต้องทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการนำเสนอทุกมุมมองในสังคมของกลุ่มการเมืองต่างๆ เพื่อได้รับการนำเสนออย่างเป็นธรรม ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพของข่าวตามความต้องการของประชาชน โดยสื่อควรเป็นตัวแทนสาธารณะในการสื่อสารแทนโดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก ที่สำคัญคือ สื่อควรสร้างพื้นที่ในการสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างประชาชนทั่วไป ทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจในการตัดสินใจทางประชาธิปไตย การส่งเสริมประชาธิปไตยในทางอ้อม โดยควรมีบทบาทต่อการพัฒนาสังคม เพราะสื่อจะช่วยให้ชุมชนตระหนักถึงปัญหาของสังคม ในด้านที่เกี่ยวกับการปรับตัวให้สอดคล้องกับสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม , 2557) สอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยของ(เลอภพ โสรรัตน์,2554) เรื่อง บทบาทสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย ผลการวิจัยพบว่า 3 บทบาทนั้น 1) บทบาทการถ่ายทอดความรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง 2) บทบาท การเป็นเครื่องมือตรวจสอบทางการเมือง และ 3) บทบาทการเป็นพื้นที่ประสานความเข้าใจทางการเมือง ความสมบูรณ์ของแต่ละบทบาทจะขึ้นอยู่กับยุคสมัยของการเมือง ซึ่งมีที่มาของอำนาจทางการเมืองแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการมาจากการปฏิวัติรัฐประหาร มาจากการมีฐาน อำนาจทางการเมืองทหารหนุนหลัง ที่มีความผันผวนมากในอดีตหรือแม้แต่ในปัจจุบัน ซึ่งส่วนใหญ่อำนาจ บริหารจะมาจากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ แต่สื่อก็ยังประสบปัญหาการแสดงบทบาท เพราะยังมี ปัจจัยอื่นๆ เข้าไปกระทบจนทำให้แต่ละบทบาทแสดงได้ไม่สมบูรณ์อย่างเช่นแนวทางขององค์กร สื่อสารมวลชนมุ่งเน้นผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์หรือการเกิดสื่อใหม่ที่หลากหลาย จากเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยทำให้ไม่สามารถที่จะควบคุมได้ด้วยกลไกที่มี

ในการทำบทบาทหน้าที่ดังกล่าว จำเป็นต้องมีเครือข่ายในการทำงานที่มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสื่อสารมวลชน โดยในเอกสารการปฏิรูปสื่อของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหมได้ระบุว่าประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่นๆ ได้แก่ รัฐสภา กรมประชาสัมพันธ์ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ(กสทช.) สถาบันวิทยุ-โทรทัศน์-หนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สมาพันธ์นักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สถาบันอิศรา มูลนิธิพัฒนาสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย สถาบันการศึกษาต่างๆประชาสัมพันธ์จังหวัด คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ

มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคมเครือข่ายสื่อภาคประชาชนและมูลนิธิและองค์กรอื่นๆ จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนมีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตยอันเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปประเทศและเครือข่ายการสื่อสารทั้งสื่อมวลชนภาครัฐ และภาคส่วนอื่นๆ โดยเฉพาะสื่อมวลชนภาคธุรกิจก็สำคัญและจำเป็นเช่นกัน

ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารและโทรคมนาคม รวมทั้งทุนนิยมแบบโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างมากมาย ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก่อให้เกิดวิถีชีวิตแบบใหม่ของคนในสังคม ทำให้ขอจำกัดทางการสื่อสารภายในสังคมถูกลดทอนลง การสื่อสารสามารถทำได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว การสื่อสารสามารถกระทำได้ในพื้นที่ขนาดใหญ่ที่กว้างขวางทั่วโลก การเดินทางของข้อมูลข่าวสารสามารถเคลื่อนที่ได้อย่างรวดเร็วจนก่อให้เกิดความจริงฉาบฉวยที่สัมผัสได้ (ณัฐกานต์ กุลณรงค์, 2550) รวมไปถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง กระบวนการสื่อสารทางการเมืองในยุคโลกาภิวัตน์จึงมีความเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยกระบวนการดังกล่าวได้ถูกผสมผสานเข้ากับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อดิจิทัลรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอินเทอร์เน็ต วิทยุและโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมตรงต่อผู้ชม สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น นอกจากนี้อิทธิพลของแนวคิดด้านการตลาดและการโฆษณาในกระแสโลกาภิวัตน์ยังส่งผลให้เกิดการสื่อสารการตลาดทางการเมืองอย่างกว้างขวางทั่วโลกอีกด้วย กลุ่มทุนธุรกิจสื่อสารจึงเป็นกลุ่มทุนที่ทรงอิทธิพลที่สุดในยุคโลกาภิวัตน์ จนกระทั่งสามารถสร้างเครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองซึ่งสามารถชี้นำสังคมได้อย่างรอบด้านในลักษณะจักรวรรดินิยมการสื่อสารนั่นเอง (บาว นาค, 2555)

เทคโนโลยีสื่อออนไลน์และสื่อสังคมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการข่าวที่ชัดเจนหลายประเด็น ที่สำคัญคือบทบาทในกระบวนการสื่อข่าวที่เปลี่ยนจากการสื่อสารทางเดียว เป็นการสื่อสารแบบสองทางมากขึ้น การตัดสินใจและกำหนดประเด็นข่าวไม่ได้อยู่ที่กองบรรณาธิการหรือองค์กรสื่อเพียงอย่างเดียว เพราะพลเมือง ภาคประชาชน ผู้รับสารมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของข่าวและประเด็นของสังคมเพิ่มมากขึ้น ดังที่เห็นหลายกรณีว่าองค์กรสื่อหิบบกระแสและประเด็นที่คนบนโลกออนไลน์ให้ความสนใจมาต่อยอดประเด็นเป็นข่าวบนสื่อกระแสหลัก นอกจากนั้นพฤติกรรมกรับสารที่เปลี่ยนไป การเลือกในสิ่งที่สนใจ การมีช่องทางในการรับข่าวสารที่เพิ่มขึ้น ทำให้สื่อต้องปรับตัวสู่การเป็นคอนเวอร์เจนต์ (convergent) และพยายามตอบสนองการเข้าถึงข่าวสารในทุกแพลตฟอร์ม (platform) ขณะเดียวกันการปฏิสัมพันธ์ที่ทำได้อย่างรวดเร็วและง่ายผ่านสื่อออนไลน์และสื่อสังคมทำให้เกิดกระบวนการร่วมมือกันระหว่างสื่อกับผู้รับสารในกระบวนการสื่อข่าวมากขึ้นในหลายรูปแบบ เช่นการระดมข้อมูล การใช้ข้อมูลข่าวจากสื่อสังคม การมีชุมชนออนไลน์ช่วยตรวจสอบและให้ข้อมูลข่าว เป็นต้น (สกุลศรี ศรีสารคาม, 2560) จากการเปลี่ยนแปลงของกระบวนการสื่อข่าวและการพัฒนาของเทคโนโลยีที่นำมาใช้ ผลที่เกิดขึ้นในเชิงข้อกังวลด้านจริยธรรมการสื่อข่าวผ่านสื่อออนไลน์

และสื่อสังคมเป็นประเด็นในการหารือและศึกษาของทั้งวิชาการและวิชาชีพด้านสื่ออย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการปรับตัวที่เหมาะสม

กระแสความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมของพลเมือง ซึ่งเป็นการรื้อฟื้นรูปแบบการปกครองตนเองของชุมชนท้องถิ่นในอดีตกลับขึ้นมาอีกครั้งโดยได้มีการเสนอหนทางแก้ไขปัญหาในการสร้างความเข้มแข็งของความเป็นพลเมืองในระดับชุมชนท้องถิ่นที่มีจิตสำนึกร่วมรับผิดชอบต่อสังคมในการจัดการตนเองเพิ่มเติมมากขึ้นแทนการรอคอยการแก้ไขปัญหาดังกล่าวทางภาครัฐเพียงอย่างเดียว การมีส่วนร่วมเพื่อการปกครองหรือจัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น โดยการประยุกต์ใช้ทุนทางสังคม ซึ่งเป็นทุนที่มีอยู่แล้ว คือ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ความเชื่อมั่นในคุณธรรมความดีของมนุษย์ ความสัมพันธ์ในทางเครือญาติ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่สามารถนับเป็นตัวเงินได้นั้นมาเป็นสิ่งช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดเป็นแบบที่พัฒนาจากองค์ความรู้ในหลากหลายพื้นที่ต้นแบบ ที่มีรูปแบบการประยุกต์ใช้ทุนทางสังคมกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมือง จนสามารถนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ตนเอง (วสันต์ ลิ้มรัตน์ภักทรกุล 2558)

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า บทบาทของสื่อมวลชนมีความสำคัญต่อการเป็นเครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองในการขับเคลื่อนภารกิจด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเรื่องการสร้างเครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองภาคสื่อมวลชนเพื่อให้การวางแผนการนำสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาทางด้านสื่อสารการเมืองที่ชัดเจนขึ้น การสร้างความรู้ความเข้าใจในการตัดสินใจทางประชาธิปไตย การส่งเสริมประชาธิปไตยในทางอ้อม โดยควรมีบทบาทต่อการพัฒนาสังคม เพราะสื่อจะช่วยให้ชุมชนตระหนักถึงปัญหาของสังคม ในด้านที่เกี่ยวกับการปรับตัวให้สอดคล้องกับสังคม บทบาทดังกล่าวจำเป็นต้องมีเครือข่ายในการทำงานร่วมกับสื่อมวลชน รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่นๆ โดยเลือกพื้นที่นำร่องในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ที่พื้นที่จังหวัดสงขลา เนื่องจากหากพิจารณาจากพื้นที่จังหวัดทางภาคใต้ ซึ่งมีสื่อมวลชนกระจายตัวในพื้นที่ต่างๆ นั้น พบว่า จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีสื่อมวลชนแต่ละประเภทซึ่งมีการรวมกลุ่มกันจำนวนมาก (ค้นคืนจาก <http://songkhlahealth.org/paper/461> เมื่อ 5 ธันวาคม 2561) มีกิจกรรมในลักษณะของการเชื่อมโยงเครือข่ายในการทำงานร่วมกันที่น่าสนใจ นอกจากนี้ยังเป็นจุดเชื่อมต่อกับพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยพบว่า มีการให้ความสำคัญทั้งการอบรม การแลกเปลี่ยน และการขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนในพื้นที่ให้เข้าใจในหลายๆ ประเด็นที่สำคัญ เช่น สถานการณ์ปัญหาชายแดนใต้ เพื่อให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัย สงบสันติ ปราศจากเงื่อนงำที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรงจากทุกฝ่าย ประเด็นเรื่องเศรษฐกิจเมื่อเปิดการค้าเสรีกับประเทศในอาเซียน รวมทั้งประเด็นทางสังคมอื่นๆ และเป็นจังหวัดที่มีการสร้างเครือข่ายทางด้านการสื่อสารมวลชนอย่างเป็นรูปธรรม จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาบทบาทของสื่อมวลชนในการสร้างเครือข่ายการสื่อสารทางการเมืองจังหวัดสงขลา ข้อค้นพบที่ได้จะนำไปสู่การพัฒนาทางด้านสื่อสารการเมืองโดยใช้เป็นแนวการวางแผน

การนำสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล และส่งผลดีต่อการพัฒนาเนื้อหาด้านการสื่อสารทางการเมือง ในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชานวัตกรรมการสื่อสาร การเมืองและการปกครองท้องถิ่น สาขาวิชานิเทศศาสตร์

2. คำถามการวิจัย

2.1 บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนด้านการสื่อสารทางการเมืองประกอบด้วยบทบาทอะไรและ สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่ด้านการสื่อสารทางการเมืองอย่างไร

2.2 แนวทางการสร้างเครือข่ายของสื่อมวลชนด้านการสื่อสารทางการเมืองควรดำเนินการอย่างไร

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนด้านการสื่อสารทางการเมือง

3.2 เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเครือข่ายของสื่อมวลชนด้านการสื่อสารทางการเมือง

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการสร้างเครือข่ายการสื่อสารทางการเมือง ครั้ง นี้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัยโดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มสื่อมวลชนในจังหวัดสงขลา และทำการเลือกผู้ให้ ข้อมูลสำคัญแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลักประกอบด้วย 1) กลุ่มสื่อมวลชนระดับผู้บริหาร ได้แก่ ผู้ที่มี ตำแหน่งบรรณาธิการข่าว บรรณาธิการบริหาร ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าสถานีวิทยุ /โทรทัศน์ เจ้าของ กิจการ หัวหน้าฝ่ายหรือตำแหน่งอื่นที่ทำหน้าที่ควบคุมและกำกับนโยบายองค์กรสื่อ 2) กลุ่ม สื่อมวลชนระดับปฏิบัติการ ได้แก่ ผู้สื่อข่าว ผู้จัดรายการ และผู้ดูแลเว็บไซต์ด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ได้ซึ่งคำตอบตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาใน การศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนา กลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในประเด็นเนื้อหา บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนด้านการสื่อสารทางการเมือง และแนวทางในการเครือข่ายสื่อมวลชนด้านการสื่อสารทางการเมือง

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ พื้นที่จังหวัดสงขลา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2559 – เดือนกันยายน 2560

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

6. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

6.1 สื่อมวลชน หมายถึง สื่อหลักที่ทำหน้าที่เพื่อเผยแพร่ข่าวสารต่อสาธารณะ ได้แก่ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์ในจังหวัดสงขลา ระดับผู้บริหาร ได้แก่ ผู้ที่มีตำแหน่ง บรรณาธิการข่าว บรรณาธิการบริหาร ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าสถานีวิทยุ / โทรทัศน์ ระดับปฏิบัติการ ได้แก่ ผู้สื่อข่าว

6.2 บทบาทของสื่อมวลชนในการสื่อสารทางการเมือง หมายถึง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การถ่ายทอดความรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การเป็นเครื่องมือตรวจสอบทางการเมือง และ การเป็นพื้นที่ประสานความเข้าใจทางการเมืองของสื่อมวลชนในจังหวัดสงขลา

1) **การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน** หมายถึง การดำเนินการของสื่อมวลชนในจังหวัดสงขลาในการให้ข้อมูลข่าวสาร ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมรณรงค์ให้ประชาชนในจังหวัดสงขลาเข้ามามีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและกิจกรรมทางการเมืองในระดับประเทศ

2) **การถ่ายทอดความรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง** หมายถึง การดำเนินการในการเป็นผู้แสวงหาข้อมูลข่าวสารแล้วนำมาถ่ายทอดให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศแก่ประชาชนในจังหวัดสงขลา

3) **การเป็นเครื่องมือตรวจสอบทางการเมือง** หมายถึง การดำเนินการเป็นผู้แสวงหาข้อมูล ข่าวสารที่แท้จริงเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง แล้วนำมานำเสนอให้ประชาชนในจังหวัดสงขลาได้รับทราบพร้อมกันตรวจสอบ

4) **การเป็นพื้นที่ประสานความเข้าใจทางการเมือง** หมายถึง การดำเนินการในการแสวงหาข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและนำเสนอให้ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจตรงกัน เป็นการประสานความเข้าใจทางการเมือง

6.3 การสร้างเครือข่าย หมายถึง การจัดกระบวนการที่เป็นระบบในการเชื่อมโยงสื่อสารเพื่อการทำงานตามบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในจังหวัดสงขลา

6.4 แนวทางการสร้างเครือข่ายของสื่อมวลชนด้านการสื่อสารทางการเมือง หมายถึง บริบทของการสร้างเครือข่าย องค์ประกอบของการสร้างเครือข่าย ปัจจัยการสร้างเครือข่าย และกระบวนการในการสร้างเครือข่าย ของสื่อมวลชนในจังหวัดสงขลา มีรายละเอียดดังนี้

1) **บริบทของการสร้างเครือข่าย** หมายถึง สภาพแวดล้อมทั้งรูปธรรมและนามธรรมในการสร้างเครือข่ายด้านการสื่อสารทางการเมืองของสื่อมวลชนจังหวัดสงขลา

2) **องค์ประกอบของการสร้างเครือข่าย** หมายถึง บุคคล เทคโนโลยี แนวคิด นโยบาย ตลอดจนกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ทั้งที่เป็นในรูปแบบทางการหรือไม่เป็นทางการในการประกอบรวมกันก่อให้เกิดเป็นเครือข่ายสื่อมวลชนด้านการสื่อสารทางการเมืองของจังหวัดสงขลา

3) **ปัจจัยการสร้างเครือข่าย** หมายถึง ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกกลุ่มสื่อมวลชนที่ส่งผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ในการก่อให้เกิดเป็นเครือข่ายสื่อมวลชนด้านการสื่อสารทางการเมืองจังหวัดสงขลา

4) **กระบวนการในการสร้างเครือข่าย** หมายถึง ขั้นตอนในการก่อให้เกิดเครือข่ายสื่อมวลชนทางด้านการสื่อสารทางการเมืองจังหวัดสงขลา

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

7.1) ประโยชน์ที่ได้รับที่เป็นองค์ความรู้ใหม่

ทำให้ได้องค์ความรู้เรื่องบทบาทของสื่อมวลชนด้านการสื่อสารทางการเมือง เพื่อนำไปการพัฒนาเนื้อหาการเรียนการสอนในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชานวัตกรรมการสื่อสารการเมืองและการปกครองท้องถิ่น สาขาวิชานิเทศศาสตร์ ต่อไป

7.2) ประโยชน์ที่นำไปประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติในจังหวัดสงขลา

ทำให้สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ใช้เป็นแนวการวางแผน การนำสู่การปฏิบัติ และการประเมินผลเพื่อนำไปสู่การพัฒนางานด้านสื่อสารการเมือง และนำไปขยายผลสู่การสร้างเครือข่ายสื่อมวลชนด้านการสื่อสารทางการเมืองในระดับภูมิภาคและระดับประเทศต่อไป เช่น หน่วยงาน อปท อบต

7.3) ประโยชน์ที่ประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติกับหน่วยงานที่เป็นแบบเดียวกันที่อยู่ในประเทศไทย

ทำให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่และแนวทางการสร้างเครือข่ายของสื่อมวลชนด้านการสื่อสารทางการเมืองของจังหวัดสงขลา

